

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 437/2018-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou Legium s. r. o., Bukureštská 3, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Adrián Šándorčín, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 93/2015 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 289/2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. septembra 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 93/2015, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 289/2017.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou na okresnom súde 19. marca 2015 domáhal od [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“) náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 79 235 € s prísl. spôsobenej nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím. Sťažovateľ uvádza, že konanie na okresnom súde prebiehalo v zásade plynulo, až na obdobie od 25. augusta 2015 do 7. marca 2016, v ktorom bol okresný súd viac ako 6 mesiacov nečinný. Na pojednávaní uskutočnenom 18. októbra 2016 okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorým sťažovateľovi priznal nemajetkovú ujmu vo výške 5 000 €, vo zvyšku žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žiadnej zo strán jej náhradu nepriznal. Proti rozsudku okresného súdu č. k. 8 C 93/2015-116 z 18. októbra 2016 sa obe strany sporu odvolali. Sťažovateľ ďalej uvádza, že posledným úkonom vo veci bolo jeho podanie z 23. septembra 2017, ktorým sa vyjadril k stanovisku žalovanej, týkajúceho sa podaného odvolania. Od tohto vyjadrenia až do podania ústavnej sťažnosti však krajský súd vo veci nerozhodol, nevykonal vo veci žiaden úkon a ani nenariadil termín pojednávania. Vzhľadom na to, že nečinnosť krajského súdu trvala už takmer 12 mesiacov, sťažovateľ podal predsedovi krajského súdu 21. júna 2018 sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý ju vyhodnotil ako dôvodnú. Napriek tomu však krajský súd nepodnikol žiadne kroky smerujúce k nariadeniu termínu pojednávania alebo k rozhodnutiu, a preto je sťažovateľ toho názoru, že v jeho veci dochádza k zbytočným prietahom a tým k porušovaniu jeho práv. Prietahy vidí nielen v konaní krajského súdu, ktorý dosiaľ o jeho odvolaní nerozhodol, ale aj v postupe okresného súdu, ktorý predchádzal konaniu na odvolacom súde. Z uvedených dôvodov žiada popri deklarovaní porušenia jeho práv i priznanie primeraného zadosťučinenia vo výške 20 000 €.

3. V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod spisovou značkou 8C/93/2015 porušené bolo.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod spisovou značkou 6Co/289/2017 porušené bolo.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Bratislava I, a Krajskému súdu v Bratislave konať v predmetnom konaní bez zbytočných prietáhov.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva Ústavný súd Slovenskej republiky finančné zadostučinenie v sume 20.000,- Eur (slovom dvadsaťtisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť v sume 5.000,- Eur (slovom päťtisíc eur) a Krajský súd v Bratislave v sume 15.000,- Eur (slovom pätnásťtisíc eur)

5. Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave sú povinné spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu...“

4. Vzhľadom na to, že v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti sa spis okresného súdu nachádzal na krajskom súde, ktorý rozhodoval o opravných prostriedkoch uplatnených stranami sporu, ústavný súd považoval v okolnostiach danej veci za vhodné vyžiadať v prípravnej fáze konania jeho vyjadrenie k predmetnej sťažnosti. Predseda krajského súdu v stanovisku z 31. októbra 2018 doručenom ústavnému súdu 6. novembra 2018 uviedol, že vec bola krajskému súdu predložená 29. septembra 2017 a 5. septembra 2018 o nej krajský súd uznesením č. k. 6 Co 289/2017-181 rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Nadväzne skonštatoval, že k zbytočným prietahom v konaní pred krajským súdom nedošlo, keďže o veci rozhodol necelý rok od jej prijatia, a ústavná sťažnosť bola podaná až potom, čo o podaných opravných prostriedkoch rozhodol.

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu je rozhodnúť o jeho prijatí na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným priet'ahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ,

a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán (okresný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

10. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže napokon vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

11. Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 93/2015, ako aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 289/2017, ktorý (údajne) ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nerozhodol o opravných prostriedkoch, ktoré strany sporu uplatnili proti meritórnemu rozhodnutiu okresného súdu.

12. Vo vzťahu k namietanému postupu okresného súdu sťažovateľ uviedol, že od podania žaloby (19. marca 2015) postupoval okresný súd v zásade plynulo, až na obdobie od 25. augusta 2015 do 7. marca 2016, keď viac ako 6 mesiacov nekonal. K tomu ústavný súd poukazujúc na svoju judikatúru uvádza, že ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04), a že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05).

O žalobe sťažovateľa bolo meritórne rozhodnuté po viac ako jednom roku od jej podania (18. októbra 2016), a preto ani prípadnú ojedinelú nečinnosť okresného súdu v sťažovateľom označenom období nepovažuje ústavný súd v okolnostiach danej veci za takú, aby len na jej základe bolo možné konštatovať porušenie práv sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

13. Podstatnejšiu časť svojich námietok sťažovateľ formuluje vo vzťahu k postupu krajského súdu rozhodujúceho v odvolacom konaní. Ústavný súd, opierajúc sa o svoje zistenia, ktoré vyplynuli z vyjadrenia predsedu krajského súdu, uvádza, že krajský súd uznesením sp. zn. 6 Co 289/2017 z 5. septembra 2018 o opravných prostriedkoch uplatnených stranami sporu rozhodol, a to ešte pred tým, ako sťažovateľ doručil ústavnému súdu svoju sťažnosť (28. septembra 2018).

14. I v tomto smere sa žiada poukázať na ustálenú judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie týchto práv označeným orgánom verejnej moci ešte mohlo trvať. To znamená, že ústavný súd pri skúmaní porušenia označených práv zohľadňuje aj to, či u sťažovateľa objektívne ide o odstránenie stavu právnej neistoty v jeho veci, pretože len v takom prípade možno uvažovať o ich porušení (IV. ÚS 226/04, IV. ÚS 202/2010). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nedochádza k porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02, IV. ÚS 103/07).

15. Vzhľadom na to, že krajský súd si svoju úlohu v rámci druhostupňového konania splnil (vydaním rozhodnutia) ešte pred podaním sťažnosti sťažovateľa ústavnému súdu, z jeho strany už v danom čase k prietahom dochádzať nemohlo, a preto ústavný súd

sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Nad rámec uvedeného ústavný súd k námietke sťažovateľa o tom, že krajský súd v rámci odvolacieho konania nevykonával vo veci žiaden úkon, ani nenariadil pojednávanie, dáva do pozornosti, že krajský súd vo veci koná ako súd odvolací a jeho úlohou je posúdiť vecnú správnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, preto spravidla nevykonáva vo veci procesné úkony (§ 378 a nasl. Civilného sporového poriadku), ani nie je povinný nariadiť pojednávanie (§ 385 Civilného sporového poriadku), to však neznamená, že sa vecou nezaobera. Ak by však vec bola znova predmetom odvolacieho konania, ústavný súd poukazuje i na ustanovenie § 390 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak a) rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a b) odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

17. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho sťažnosti.

18. Napokon ústavný súd poznamenáva, že ak by ďalší priebeh namietaného konania, ktoré sa aktuálne opäť prenieslo pred okresný súd, signalizoval vznik prierahov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2018